Tác Giả: Ph□□ng Anh, phóng viên RFA
Thứ Sáu, 18 Tháng 6 Năm 2010 12:06

Khi chính ph□ Hoa K□ ch□p nh□n cho con lai M□ tái đ□nh c□ theo đ□o lu□t Home Coming Act vào th□p niên 1990,

hàng trăm con lai M□ đã r□i Vi□t Nam đ□n sinh s□ng r□i rác □ kh□p các ti□u bang trên đ□t M□.

Nhân viên trung tâm Good Shepherd Services t□ ch□c ti□c sinh nh□t cho S□ Christine Tr□□ng M□ H□nh hôm 7/5/2010.
Photo courtesy of shepherdatlanta.org

B□ k□ th□ □ quê cha…

R□t nhi□u ng□□i trong s□ h□ đã ch□u r□t nhi□u thi□t thòi, b□t công hay b□ b□ r□i ngay trên đ□t n□□c c□a cha mình. Hàng ngày, h□ v□n ph□i đang ti□p t□c đ□i m□t v□i các khó khăn, th□ thách trong n□i bu□n cô đ□n mang theo su□t cu□c đ□i nh□ đ□ đi tìm câu tr□ l□i mình là ai gi□a hai dòng máu M□ - Vi□t?

Vào năm 1990, s□ Christine Tr□□ng M□ H□nh, hi□n là Giám Đ□c Trung Tâm Giáo D□c Thanh Thi□u Niên và Gia Đình □ Atlanta, Georgia, tình c□ đ□n thăm các gia đình ng□□i b□n x□ đ□a ph□□ng. Bà đã g□p m□t s□ thi□u n□ Vi□t lai M□ này, bà k□ l□i:
“Năm 1990, khi tôi v□a đ□n Georgia, tôi th□y trong m□t chung c□ g□m kho□ng 200 gia đình thì có đ□n 180 gia đình là con lai, đa s□ là ph□ n□ kho□ng t□ 30 đ□n 35. Nhìn b□ ngoài thì y h□t nh□ ng□□i M□ hay ng□□i b□n x□, nh□ng các em không nói đ□□c ti□ng M□, cách suy nghĩ c□a các em hoàn toàn khác v□i xã h□i M□. Các em s□ng v□i nhau r□t g□n gũi, và đang □ trong tình tr□ng g□n nh□ là tuy□t v□ng ngay trên quê cha c□a h□.

Tác Giả: Ph□□ng Anh, phóng viên RFA
Thứ Sáu, 18 Tháng 6 Năm 2010 12:06

“Khi ra đ□□ng, m□t s□ ng□□i th□y các em không nói đ□□c ti□ng M□ thì nghĩ là các em ng□□i M□ và k□ th□. V□n đ□ đó v□n x□y ra hàng ngày cho đ□n ngày hôm nay./S□ M□ H□nh

Khi ra đ□□ng, m□t s□ ng□□i th□y các em không nói đ□□c ti□ng M□ thì nghĩ là các em ng□□i M□ và k□ th□. V□n đ□ đó v□n x□y ra hàng ngày cho đ□n ngày hôm nay. Các em g□p r□t nhi□u chuy□n d□ khóc d□ c□□i, nhi□u v□n đ□ l□m.”

Theo l□i S□ Tr□□ng M□ H□nh thì có l□ vì đ□ng c□nh ng□, cho nên h□ th□□ng l□p gia đình v□i nhau, th□ nh□ng, m□t đi□u vô cùng khó khăn khi có con cái, h□ không bi□t làm cách nào đ□ d□y d□ con mình. B□i l□, h□ ch□a bao gi□ đ□□c h□□ng mái □m h□nh phúc gia đình. Bà nói ti□p: “Các em không bi□t làm sao trong vai trò làm cha làm m□, không bi□t cách giáo d□c con cái. Các em con c□a nh□ng ng□□i con lai thì r□t xinh đ□p, nh□ng cũng không thành công trong h□c v□n, vì b□ các tr□ em khác k□ th□. Cha m□ các em không giúp các em làm bài t□p đ□□c, không tham d□ các bu□i h□p, hay g□p g□ th□y cô giáo đ□ theo dõi v□n đ□ h□c v□n c□a con cái vì không bi□t ti□ng.”

Ch□ Nhung, m□t ph□ n□ đ□n M□ t□ năm 1992, nay đã có 3 m□t con tâm s□ r□ng h□i ch□ m□i qua ph□i đi làm b□ng xe đ□p, sau này ch□ nh□ ng□□i b□o tr□ mua xe cho ch□. Nh□ng đi□u khó khăn và bu□n nh□t là ch□ s□ng □ M□ mà không bi□t nói ti□ng M□, l□i không có ti□n nên con cái thi□u th□n h□n b□n bè cùng trang l□a.

Ch□ tâm s□: “M□ em còn s□ng □ Vi□t Nam mà em không v□ thăm đ□□c vì không có ti□n. Mình không đi h□c đ□□c, ti□ng Anh không bi□t, đi làm cho các hãng x□□ng cũng b□ thi□t thòi, ng□□i ta không coi tr□ng mình.”

…l□n quê m□

Tác Giả: Ph□□ng Anh, phóng viên RFA
Thứ Sáu, 18 Tháng 6 Năm 2010 12:06

□ S□ M□ H□nh cùng các cháu th□ h□ sau c□a con lai M□ đ□n h□c t□i trung tâm Good Shepherd Services. Hình do S□ M□ H□nh cung c□p

Riêng v□i ch□ M□ Tho, đã đ□□c nh□p qu□c t□ch M□ nh□ vào n□ l□c c□a chính b□n thân khi theo h□c l□p luy□n thi Qu□c T□ch do S□ M□ H□nh t□ ch□c, thì l□i là tr□□ng h□p khá đ□c bi□t, vì ngay c□ cái tên g□i cũng không có vì ch□ng có đ□n m□t m□u gi□y t□ tùy thân.

Khi n□p h□ s□ theo di□n con lai, ch□ v□ quê đ□ xin gi□y khai sinh, ngang qua ch□ M□ Tho nhi□u l□n, ch□ bèn l□y tên đó là tên c□a mình. Ch□ k□ có nhi□u ng□□i h□i ch□ sao l□y tên M□ Tho, ch□ không bi□t nói làm sao. Ch□ r□t m□c c□m.

Ch□ tâm s□:"H□i nh□, em đã b□ k□ th□ r□i, em không đ□□c h□c. C□ m□i l□n đi h□c thì b□ ch□i đá, ch□c, b□ ch□i là đ□ con lai, mày cút v□ M□ đi, không cho mày □ đây, bà ngo□i và má nuôi em m□i đ□a em v□ quê tr□n, sau này ng□□i ta m□i đ□a em lên thành ph□ □."

Cũng nh□ bao ng□□i con lai khác, n□p h□ s□ đi M□ cũng không ph□i là d□ dàng, vì ch□ ch□ng có m□t ai, mà cũng ch□ng có m□t đ□ng xu dính túi. M□t ng□□i Vi□t □ Sóc Trăng đ□n nói ch□ lên thành ph□ đ□ ông ta có th□ giúp làm h□ s□. Ch□ đ□ng ý đi theo, th□ nh□ng, ch□ng bao lâu, sau khi đã hãm hi□p ch□ thì h□ đi v□□t biên và b□ r□i ch□ ngay gi□a lòng thành ph□.

T□ cô vô thân, ch□ ph□i b□□n ch□i, lang thang ngoài đ□□ng ki□m t□ng b□a ăn ch□ ngày sinh n□. M□t anh xe ôm th□□ng tình đ□a ch□ v□ nuôi và sau này nên duyên ch□ng v□. Ng□t n□i, anh cũng quá nghèo nên không đ□ ti□n lo lót.

Tác Giả: Ph□□ng Anh, phóng viên RFA
Thứ Sáu, 18 Tháng 6 Năm 2010 12:06

Ch□ k□: "Ch□ làm gi□y t□ ng□□i ta đòi t□ 3 đ□n 5 cây vàng, em không có ti□n, em nh□ ng□□i ta vi□t đ□n đ□i, đi đ□□c thì đi, không đi đ□□c thì thôi. Lúc đó, c□ m□i tu□n vào ngày th□ năm, em m□□n xe đ□p ng□□i ta em đi đ□n đ□□ng Nguy□n Du hay Nguy□n Trãi, □ đó có ph□ng v□n con lai, em c□ lên hoài.

"Em b□ ng□□i Vi□t Nam h□t h□i, khi d□. Ng□□i ta không ti□p nh□n mình, không coi mình là ng□□i Vi□t Nam. Ng□□i ta ch□ coi mình là m□t đ□a con lai b□ b□ r□i, không có cha và xem th□□ng mình./Ch□ M□ Tho .T□i m□t b□a tình c□ có m□t ông M□ t□ Bangkok qua, có c□ m□t cô ng□□i Vi□t Nam. Em nói là em có đăng ký di□n con lai, nh□ng không ai g□i gi□y t□ cho em h□t và □ng coi l□i trong computer, nói là em đã có gi□y m□i r□i, mà ng□□i ta không đ□a cho em hay sao?"

Và chính nh□ s□ li□u lĩnh và kiên trì này mà c□ gia đình c□a ch□ g□m hai v□ ch□ng và 3 con đã đ□n đ□nh c□ vào năm 1993. Đó là tr□□ng h□p c□a M□ Tho, còn riêng v□i ch□ Duyên, cùng ch□ng và 5 con đ□n M□ vào năm 2000 thì còn c□ c□c h□n. C□ cu□c đ□i, ch□ b□ bán cho h□t ng□□i này sang ng□□i khác đ□ tr□ n□, mãi cho t□i khi ch□ l□p gia đình. Ch□ k□ ngày tr□□c ch□ □ d□□i quê không có ti□n, không có ng□□i thân vì m□ ch□t, không đ□□c h□c hành, không có gi□y t□ tùy thân. "Đ□n khi g□p ông xã em bây gi□ m□i làm đ□i, ai dè đâu đ□n năm 2000 thì M□ kêu."

Ch□ nh□ l□i "h□i đó □ d□□i quê, em h□c đ□n l□p hai, con c□a "Cách M□ng" t□i nó "quýnh" hoài, em đâu có h□c đ□□c, em □ trong đ□ng khô c□ cháy mà, b□ ch□i là "đ□ đ□ qu□c M□". Ch□i quá bà ngo□i đâu có dám cho em đi h□c n□a. L□n lên thì đ□i c□a em c□ b□ bán, ng□□i này bán cho ng□□i kia, bà ngo□i nuôi bán đ□t em bao nhiêu gi□ lúa, cho em làm m□□n làm thuê, tr□ n□ cho ng□□i ta. Nh□ng mà bán đ□ làm ru□ng thôi, ch□ không ph□i là làm t□m b□y, t□m b□. Cu□c đ□i em còn hên đ□□c cái đó!"

"Tôi là ai?"

Tác Giả: Ph□□ng Anh, phóng viên RFA
Thứ Sáu, 18 Tháng 6 Năm 2010 12:06

□ Các ph□ n□ lai M□ trong m□t b□a ti□c gây quĩ cho Good Shepherd Services. Hình do S□ M□ H□nh cung c□p.

Có th□ nói, đa s□ nh□ng ph□ n□, hay nói đúng h□n là các bà m□ Vi□t lai M□ đ□u có m□t quá kh□ th□t đau lòng. Khi có ch□□ng trình con lai thì h□ coi nh□ đ□□c đ□i đ□i, và t□t c□ đ□u hy v□ng vào m□t ngày mai t□□i sáng.

Gi□ đây, bao năm s□ng trên quê h□□ng c□a cha mình, nh□ng vì không đ□□c h□c hành, không đ□□c d□y d□ nên h□ v□n đang đ□i m□t v□i bi□t bao khó khăn và tr□ ng□i.

Đi□u đáng quí h□n c□ là h□ v□n c□ g□ng d□y d□ con mình theo phong t□c t□p quán c□a Vi□t Nam, nh□ l□i S□ M□ H□nh là h□ "v□n ti□p t□c s□ng nh□ nh□ng bà m□ Vi□t Nam. H□ r□t ch□u khó, c□n cù làm vi□c. Có nhi□u em v□n c□ g□ng giúp nuôi m□ hay bà n□i, bà ngo□i còn s□ng □ Vi□t Nam. Các em thích g□p g□ nhau, và giúp đ□ nhau t□n tình l□m, không bao gi□ các em oán thù cha c□a h□. Đó là đi□u mà mình h□c đ□□c n□i các em. Bài h□c v□ lòng tha th□ và qu□ng đ□i."

Ch□ Nhung thì v□n c□m th□y khó khăn và l□c lõng, vì "s□ng □ đây ch□ y□u là ti□ng Anh thôi, mình không bi□t là thua. Em ít có đi đâu l□m. N□u cho em v□ Vi□t Nam, ch□c em v□ l□i, sau này con cái l□n ch□c em cũng v□ VN s□ng, còn bây gi□ thì không nói gì tr□□c đ□□c."

"Cu□c đ□i c□a em sao kh□ quá, em không bi□t cha là ai, m□ thì ch□t, em cũng không bi□t em là ai …M□ hay Vi□t, là n□□c nào em cũng không bi□t…/Ch□ Duyên

Tác Giả: Ph□□ng Anh, phóng viên RFA
Thứ Sáu, 18 Tháng 6 Năm 2010 12:06

Riêng v□i ch□ M□ Tho thì ch□ nh□n mình là ng□□i M□ vì "em b□ ng□□i Vi□t Nam h□t h□i, khi d□. Ng□□i ta không ti□p nh□n mình, không coi mình là ng□□i Vi□t Nam. Ng□□i ta ch□ coi mình là m□t đ□a con lai b□ b□ r□i, không có cha và xem th□□ng mình. Nh□ bao ng□□i khác, ng□□i ta là ng□□i Vi□t Nam thì r□t là hân h□nh, nh□ng em thì khác. Dù đ□t M□ này không công nh□n em là m□t đ□a con, nh□ng em v□n hân h□nh nh□n M□ là đ□t n□□c c□a em. Em không bi□t n□u em còn □ Vi□t Nam thì s□ nh□ th□ nào, em có còn s□ng đ□□c hay không…"

Dù s□ng □ Vi□t Nam tr□□c kia hay trên đ□t Hoa K□ hi□n nay, h□u nh□ v□n ch□a ai tìm đ□□c câu tr□ l□i tho□ đáng, cho câu h□i "tôi là ai?" nh□ ch□ Duyên tâm s□:

Em nói em con lai thôi, mình n□a Vi□t, n□a M□ không bi□t làm sao n□a, em thì cũng không ăn h□c nhi□u. Mình c□u xin cho 5 đ□a con mình cu□c s□ng đ□□c yên t□nh, không nh□ cu□c đ□i c□a m□ nó. Cu□c đ□i c□a em sao kh□ quá, em không bi□t cha là ai, m□ thì ch□t, em cũng không bi□t em là ai …M□ hay Vi□t, là n□□c nào em cũng không bi□t…(khóc)